

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

ZWART LICHT

Een toneelspel voor jongeren

door

1880

Jan Sas

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2017
Nr.3403

PERSONAGES

(11 spelers)

GROEP NOORDEN

NINA :
IVAN :
JASMIN :
TIAN :
MAXIM :

GROEP ZUIDEN

LYNN :
LILLY :
MILO :
FLYNT :
TIM/RUDY (dubbelrol) :

ZIJ

Eén groot wit doek voor de schaduwen

BELICHTING

Sfeerbelichting. Bij elke scène anders. Het stuk heeft weinig decor omdat elke locatie door middel van de belichting kan vormgegeven worden.

KORTE INHOUD

ZIJ vangt alle gevluchte kinderen op. Ze kunnen nergens anders terecht.

ZIJ houdt de touwtjes strak in handen. ZIJ bepaalt wat er moet gebeuren.

ZIJ is de schaduw die niemand vertrouwt.

Ver weg van de bewoonde wereld houdt ZIJ hen gevangen en splitst ze op in twee kampen. Twee leiders sturen hun groesleden aan op zoek naar kostbaar kristal. De ene in het noorden waar er veel aanwezig is, de tweede in het zuiden waar de middelen schaars zijn. Slechts gescheiden door een klein beekje leven beide groepen op gespannen voet.

Stilaan ontdekken de jongeren datje samen sterker staat. Er is maar 1 probleem... ZIJ moet weg.

Wordt de schaduw licht?

Of wordt het licht zwart?

PROLOOG

(Rudy passeert over podium, sleept stoel naar kristal. Rudy gaat op stoel zitten en raakt het kristal aan. Dan verschijnt HAAR schaduw.)

RUDY : EINDELIJK!

ZIJ : Dat had je niet moeten doen, Rudy

RUDY : Ik wil gewoon weten hoe het werkt!

ZIJ : Sorry Rudy... arme Rudy!

RUDY : NEEEEE

(Black-out + muziek (My Chemical Romance - Teenagers))

EERSTE BEDRIJF

Scène 1

(L+M komen op (cour) spelen spel, gooien kristal heen en weer. Hun spel vormt schaduwen op doek in het midden, maar onder normale belichting.)

L+M : Nee, niet doen.

Pas op dat ge het niet laat vallen. Dan gaat Lynn kwaad zijn

Pfft, ik laat nooit iets vallen

Doe niet belachelijk, gij laat altijd iets vallen.

Ah ja, kom het dan halen als ge het zo goed weet.

(Tian komt op (jardin), en onderbreekt L+M. Tian onderschept kristal tijdens worp. L+M proberen terug te nemen.)

TIAN : Ik zal het wel bijhouden.

L+M : Tian.

Euhm, da's van ons.

ja, wij hebben dat gevonden

dus van ons, dat zeg ik toch.

TIAN : Waar?

L+M : Dat doet er niet toe...

TIAN : *(vriendelijk)* Goed dan. Kom het maar halen... *(stoer)* als je durft. *(uitdagend)*

L+M : Da's niet eerlijk, kom, geef terug

Allez, ga het dan halen

Gaat gij het halen

TIAN : Als niemand het komt halen...

(Tian draait zich om, rug naar cour kant. Flynt komt op gerend en neemt zo voorwerp af. Is nu 3 tegen 1, ze besluiten om hem te omsingelen en hem een

lesje te leren.)

FLYNT : Zal ik het dan wel doen.. Ik geloof dat dit van ons is.

L+M : Ja, ziet ge het,
pummel
van ons!

TIAN : Flynt! Kom hier, of ik...

FLYNT : Of ge wat... of ge wat... Nu zijt ge zo stoer niet meer precies.

TIAN : Wacht maar broekventje.

FLYNT : Zit ge trouwens niet verkeerd? Moet gij niet terug naar het noorden?

(Snel komen Jasmin, Ivan en Maxim erbij. Flynt heeft nog altijd kristal. Ze sluiten Flynt, Lilly en Milo in. Dreigend.)

JASMIN : Lieve kindjes, we gaan geen ruzie maken. Geef dat kristal aan ons en we laten jullie met rust.

IVAN : Kom, geef!

MAXIM : Dat kristal komt van onze kant van de beek, dus het is van ons.

L+M: Wij hebben het gevonden
Ja, wij!
Dus het is van ons.

FLYNT : Jullie zijn nu niet op jullie grond, jullie zijn over de grens. Ga dus terug naar jullie ^ kot, grot, of waar ge ook woont en laat ons met rust.

TIAN : Ga zelf terug.

FLYNT : Amai da's goed gezegd. Goed gezegd. Hebt ge da zelf verzonnen?!

TIAN : Hou uwe mond.

FLYNT : Het wordt alleen maar beter. Alleen maar beter.

IVAN : Genoeg! Doe nu niet belachelijk, wij gaan terug naar onze kant.

FLYNT : Ah ja, Ja daahaag.

L+M : Amai dat was een kort bezoekske.

IVAN : Maar wij nemen dat kristalleke mee.

FLYNT : Dat wil ik zien. Kom dan maar hé. Ge kunt ons toch niet aan.

L+M : Zijt ge daar zo zeker van?

Want ik denk niet dat...

IVAN : Tian, Max, komaan!

FLYNT : Blijven staan tot ik het zeg. Durft niet weg te lopen.

MAXIM : Zal ik anders wel blijven staan.

TIAN : Allez Max, laat mij dan maar.

JASMIN : Djeezes guys.

L+M : Ik denk dat het zo wel goed is geweest

Ja, ik ben eigenlijk toch ook moe aan 't worden.

(Tian en Ivan gaan naar Flynt, die ook vooruit komt. Tegen elkaar, wat duwen... Dan Tim met stoel, doorkruist diagonaal het podium. Kondigt Lynn aan.)

LYNN : Oké, iedereen genoeg gespeeld? Dan kunnen we hier stoppen. Het kristal?

FLYNT : Hier. Ik heb alles onder controle. Alles.

LYNN : Ik kom dus juist op tijd wilt ge zeggen.

L+M : Ja!

LYNN : Bol het maar af losers, ge hebt uw plezier gehad, jullie zijn weer maar eens over de grens gekomen. Nochtans zijn de wetten duidelijk en mogen wij jullie straffen. Ik zie dat jullie teergeliefde Nina er niet bij is, ik zou bijna gaan wenen omdat ik haar niet zie.

Scène 2

(Gedurende heel scène 2 is er dynamiek op podium. Groepen nemen afstand en komen toch langzaam dichterbij, omdat iedereen, een voor een, stapje dichtert komt.)

NINA : Ik zal u komen troosten.

(komt op, iedereen kijkt naar haar, Lynn duidelijk geagiteerd, Nina heel rustig)

Laat het niet aan uw hart komen, Lynn. Geef nu maar gewoon dat kristal af. Ge kunt toch niet winnen van ons, dat weet ge, niet hier, niet nu.

LYNN : (*als tegen kind*) Maar jullie zitten op ons terrein! Leg het mij anders nog eens uit, maar wij zijn niet degenen die iets moeten afgeven. Bol het af!

L+M : Wij hebben het gevonden, dus het is van ons! Wij waren eerst. En het is niet omdat jullie groter zijn dat wij het zomaar gaan afgeven.

Wij geven nooit zomaar iets af.

Inderdaad.

MAXIM : Als ik jullie erop mag wijzen: Tian heeft jullie gezien toen jullie over de beek kwamen. Jullie maken dan ook altijd zoveel lawaai dat iedereen jullie wel moet gezien hebben. Onze grond, ons kristal dus, dat zijn de wetten, Lynn.

LYNN : (*furieuze blik naar L+M*) Lily, Milo! Is dat waar?

L+M : We waren aan het spelen

Eigenlijk aan het zingen.

we waren onze nieuwe danspasjes aan het oefenen

En ik zei dat ze uit de maat aan het dansen was en toen heeft ze mij geduwd?

Ik dacht het niet.

Jawel

LYNN : To the point! Pummels!

L+M : Ik viel op de grond en zag hem liggen

omdat ge gevallen waart.

Ik heb dat van die grens eigenlijk nooit zo goed begrepen.

Ik ook niet... er zou iemand dat nog eens moeten uitleggen.

FLYNT : Kiekens! Koppel Kiekens. Ge weet dat ge niet over de beek moogt komen.

Dat hebben we toch al verschillende keren gezegd, al verschillende keren

L+M : Ge hebt alleszins al veel herhaald!

NINA : Hoewel ik hier uren naar zou kunnen luisteren, wil ik vooral terug wat van ons is.

FLYNT : Wacht. Hij lag dan misschien wel bij jullie, maar nu is hij bij ons. Dus finders keepers! Finders Keepers!

IVAN : Mijn gat! Dat is van ons.

MAXIM : Ons grondgebied, dus alles wat erin en erop ligt ook. Dieven, zou ik dus durven zeggen.

(Flynt komt wat dicht)

Volgens HAAR wet hé.

LYNN : Nu is het ineens HAAR wet., en vorige maand, wat was dat? Toen waren jullie ook toevallig naar onze kant afgezakt. Verdwaald zeker. Dan telt HAAR wet ineens niet meer.

NINA : Dat was een vergissing en Tian heeft daarvoor zijn excuses aangeboden.

TIAN : Ja

FLYNT : Daar zijn we vet mee, vet. Hij had me toen ook ferm zeer gedaan. Hier, ferm zeer.

TIAN : Waarvoor excuses. Moet ik er een kuske komen opgeven? *(met glimlach)*

FLYNT : Ik moet u niet jongen, ik moet u niet.

NINA : Komkom, dat was vroeger, dit is nu.

MAXIM : Laat het verleden rusten.

TIM : Nu staan jullie weer op ons grondgebied.

TIAN : Dat doet er niet toe.

FLYNT : Zwijgt, ga terug naar uw mama, broekvent.

L+M : Ga terug naar uw mama, hahaha

Ik mis mama.

Nee joh, ge hebt mama nooit gekend.

En toch mis ik ze.

IVAN : *(handgeklap)* Blijf bij de zaak, ja? Niemand heeft hier een mama. Ga straks bij elkaar wat wenen.

(Tim is al de hele tijd aan het rondlopen iedereen aan het aankijken. Komt nu dicht bij Ivan staan, blijft hem aankijken. Stilte. Ivan deinst beetje achteruit.)

JASMIN : Komkom schatjes. Wind jullie niet et zo op. We waren bezig over ons kristal.

LYNN : Ik denk niet dat we daar al uit waren.

(Lynn en Nina beginnen rondjes te draaien, oogcontact!)

NINA : Toch wel hoor, Lynn. Want als dit liefdallig koppeltje...

L+M : We zijn geen koppel!

NINA : ... iets vindt op ons terrein, is het van ons. Dat is de wet. Dus geef dat kristal nu aan ons, het hoort bij onze telling deze maand. Kom. Voor jullie gaan wenen.

L+M : Ik ween niet

tenzij 's nachts, in het donker

zwijg

zwijg zelf.

Ik mis mama.

Nietwaar.

IVAN : Stop over mama's!

(Iedereen draait per duo mee, oogcontact)

FLYNT : Kruip terug onder de steen van waar jullie komen, terug onder uw steen, we staan nu op ons gebied, over jullie grens. Hier hebben jullie niets te willen.

JASMIN : Dat is niet lief. Ik kan er niet tegen als je niet lief bent.

TIAN : Laat Jasmin met rust.

FLYNT : Wat heeft iedereen toch met dat wenen vandaag. Ga zelf wenen.

TIAN : Amai, goed gezegd!

(Nina stopt met draaien, rest ook, blijven staan waar ze staan.)

NINA : Komaan mannen, ge weet ook dat ZIJ er direct achter komt wanneer we een kristal achterhouden. We zijn hier tijd aan 't verliezen.

LYNN : Wilt ge stoppen met ons te manipuleren.

NINA : Maar ik wil niet manipuleren. Ik zeg alleen maar...

LYNN : We weten goed genoeg wat ge wilt zeggen.

NINA : Luister dan eens voor een keer.

FLYNT : We verliezen tijd. *(tegen Tim)* Roep HAAR maar.

(Tim gaat in het midden staan. Begint te bidden. Rare bewegingen. Handen hoog in de lucht. Groepen gaan langzaam uit elkaar, langzaam achteruit, Tim blijft in het midden staan. Volgende replieken terwijl de groepen langzaam achteruit stappen.)

LYNN : Nee, Flynt, onnozelaar!

NINA : Dat hadt ge niet moeten doen.

LYNN : Oké, we gaan dat hier snel oplossen. Het kristal lag bij jullie.

NINA : Inderdaad.

LYNN : Maar wij geven het niet af. Kom het maar halen!

NINA : Neee!

(SLOW MOTION + muziek: Daan – Housewife)

(L+M lopen weg met kristal, Tian achtervolgt hen. Flynt houdt Ivan tegen. Tim, naar Jasmin, Nina en Lynn tegen elkaar. Max probeert zich te mengen bij Jasmin en Tim. Gevecht in slow motion, rode achtergrondbelichting)

Scène 3

(Schaduw. Een stem roept tot de orde. ZIJ komt op. Iedereen staat verspreid over podium, zodat ZIJ er tussen kan lopen.)

ZIJ : Een probleem?

Ruzie?

Discussie?

Ik weet dat jullie achterlijk zijn, maar zo moeilijk is het toch niet? De groep van Nina krijgt het noorden, de groep van Lynn krijgt het zuiden.

LYNN : Dat is niet eerlijk verdeeld. Er worden meer kristallen gevonden in de grotten van het noorden dan in de bossen van het zuiden...

ZIJ : WIE DURFT...?

LYNN : ...

ZIJ : Oh, Lynn... mijn kind, misschien moet je beter zoeken dan! Doe eens wat moeite.
Domme mensen zijn gevaarlijk, maar ik wist niet dat ze ook lui waren.

L+M : Wij hebben het gevonden,
Wij zijn niet lui

LYNN : Lily, Milo, stil.

ZIJ : Mooi, eindelijk nog eens wat actie uit het zuiden...

IVAN : Maar ze zijn over de beek gegaan.

NINA : Ivan.

ZIJ : Ah, zo. Kristal uit het noorden dus. En jullie beweren dat het van jullie is.

LYNN : Zo is het niet gegaan!

TIAN : Zo is het exact gegaan.

ZIJ : Jullie kennen de regels!

LYNN : Loop naar de maan met uw regels!

ZIJ : Maar Lynneke, als er geen regels zijn... wat is daar plezierig aan?

LYNN : Ge weet goed genoeg dat wij niks meer kunnen vinden.

ZIJ : Oei, weer een maand niks. Dat is weer geen rantsoen voor jullie. Hoe blijven jullie
dit toch overleven.

NINA : Lynn? Hebben jullie al die tijd...

LYNN : 't is al goed.

NINA : Wij doen afstand van ons kristal, geef het maar aan het zuiden.

IVAN : Wat?

ZIJ : Ooh, lieve Nina, lieve Nina. Ik zou niks liever willen. Maar dat is tegen mijn
regels. Trouwens, ik moet kotsen van zoveel zwakte. Ik neem het kristal en het
noorden krijgt eten.

(niemand komt)

Het kristal, nu!

(Iedereen deinst achteruit. ZIJ zet iedereen in freeze, geen geluid)

Jullie ongehoorzaamheid begint me te irriteren. Na alles wat ik voor jullie gedaan heb, is dit jullie dank? Jullie zijn hier beter af dan jullie ooit waren. Niemand beschuldigt jullie hier, niemand weet wat jullie gedaan hebben. Of willen jullie liever terug naar huis? Willen jullie vertellen aan de mammië en de pappie dat het jullie schuld is? Natuurlijk niet. Hier zijn jullie veilig verborgen, voor al jullie problemen. ZOLANG JE JE MAAR AAN MIJN REGELS HOUDT!

(Slaat Jasmin en helpt Milo neer, neemt kristal (geen geluid))

Misschien ben ik te zwak geweest en worden jullie daarom zo opstandig. Volgende week brengt elke groep kristal. De groep die niks kan leveren, zal op een andere manier betalen.

Scène 4

(ZIJ weg, iedereen uit freeze. Jasmin en helpt Milo kermen het uit van de pijn. Groep gaat er naartoe en neemt hen mee naar 'hun' kant van het toneel.)

NINA : Sorry... ik wist niet dat...

LYNN : Stop maar al.

NINA : Ik wist niet dat...

LYNN : Ik hoef uw medelijden niet.

NINA : We kunnen helpen. We vinden er gemakkelijk twee, ook een voor jullie.

LYNN : Ik zei toch dat ik geen medelijden moet. We zullen zelf wel iets bedenken.

NINA : Maar ik wil...

LYNN : Vooral uw geweten sussen.. Och, ga nu maar snel terug naar uw groep om wat te knuffelen. Ondertussen proberen wij te overleven. *(af)*

(Nina blijft verbouwereerd achter, dan ook af.)

(Rebellen (lies) arcade fire (begint al op laatste woord Lynn))

Scène 5

(Groep 1 : Nina komt pas later op.)

JASMIN : Ge moet met de richting mee windelen. En leg er alstublieft wat brandnetel op.

MAXIM : Ik doe ook alleen maar wat je zegt hé.

TIAN : Gaat het?

JASMIN : Wat denkt ge zelf?

(Tian gaat weg)

Kom hier Tian, ik bedoelde het niet zo.

TIAN : Wees dan lief.

IVAN : Genoeg met dat klef gedoe. Waar zit Nina?

MAXIM : Ik vermoed dat die bij Lynn is achtergebleven.

IVAN : Die is te soft, ik zeg het, te soft. Straks krijgen we daar miserie mee.

MAXIM : Wat bedoel je daarmee?

IVAN : Ziet ge dat dan niet?

(Groep 2. Lynn komt later.)

L+M : Gaat het? Ge hebt toch niet teveel pijn?

Pijn? Ik ben hier aan 't afzien van kan niet meer.

Oh nee, en da's juist uwe dansvoet?

Is dat nu het enige waar ge aan kunt denken?

Wees blij dat ik eraan denk

FLYNT : Ik word zot van jullie. Zot. *(tegen Tim)* En aan u heb ik ook niet veel hé?

TIM : Ik kan door u heen kijken.

FLYNT : Soms, ik zweer het u, heb ik echt schrik van u. Echt schrik.